

**Освітня програма школи І-ІІІ ступенів № 90
Печерського району міста Києва
на 2020-2021 навчальний рік**

1 – 3 класи

Схвалено
на засіданні
педагогічної ради
(протокол № 11
від 15 червня 2020)

Пояснювальна записка

Освітня програма Школи I-III ступенів № 90 Печерського району міста Києва для 1-3 класів розроблена відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 21.02.2018 № 87, Типової освітньої програми Нової української школи, розробленої авторським колективом під керівництвом Савченко О.Я. та затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272 та № 1273, Освітньої програми НПП «Інтелект України» (лист МОН України № 1/9-344 від 25.05.2018).

Освітня програма визначає загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей; перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями; орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення; рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти і системи внутрішнього забезпечення якості освіти; вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-х класів закладів загальної середньої освіти складає 805 годин/навчальний рік, для учнів 2-х класів – 875 годин/навчальний рік, для учнів 3-х класів – 910 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додатки 1-3).

№ додатку	Класи	Варіант Типових освітніх програм, затверджених Міністерством освіти і науки України
1	1А, 1Б, 2А, 2Б,	Типова освітня програма Нової української школи, розробленої авторським колективом під керівництвом Савченко О.Я. та затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272 (додаток 1).
2	3А, 3Б	Типова освітня програма Нової української школи, розроблена авторським колективом під керівництвом Савченко О.Я. та затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273 (додаток 2)

Навчальний план 1-3 класів містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх загальноосвітніх навчальних закладів, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової.

Зміст початкової освіти у Державному стандарті структуровано за такими освітніми галузями: «Мовно-літературна», «Іншомовна», «Математична», «Мистецька», «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», «Технологічна», «Фізкультурна».

В 1-3 класах «Мовно-літературна» освітня галузь реалізується через навчальні предмети: «Українська мова (навчання грамоти)», «Англійська мова».

«Математична» освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Математика».

«Природнича» реалізуються через «Природознавство».

«Мистецька» освітня галузь реалізується через інтегрований предмет «Мистецтво».

Навчальним планом передбачено використання інтегрованого підходу в організації освітнього процесу, що дозволяє реалізувати завдання чотирьох освітніх галузей: «Природнича», «Громадянська й історична», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Технологічна» через предмет «Я досліджую світ».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується окремими предметами «Основи здоров'я», «Фізична культура».

Враховуючи освітні запити учнів, батьків, кадрове забезпечення та матеріальну базу закладу, рішення педагогічної ради школи (протокол № 11 від 15.06.2020) години варіативної складової в 1-3-х класах використано для індивідуальних консультацій з метою посилення змісту предметів «Математика» та «Українська мова» інваріантної складової.

	Клас	Предмет	Годин
1	1-А	Математика	1
2	1-Б	Математика	1
3	2-А	Математика	1
4	2-Б	Математика	1
5	3-А	Математика	1
		Українська мова	1
6	3-Б	Математика	1
		Українська мова	1

Відповідно до наказу МОН України «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти» від 08.10.2019 № 1272 та Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. №87 гранично допустиме навчальне навантаження учнів 1-х класів встановлено 20 годин на тиждень, 2-х класів – 22 години, відповідно до вимог Закону України «Про загальну середню освіту» з урахуванням санітарно-гігієнічних норм.

При визначенні граничного допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах - 35 хвилин, у 2-3-х класах – 40 хвилин.

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. №128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 р. №229/6517)

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:
дитиноцентрованості і природовідповідності;
узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
наступності і перспективності навчання;
взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;

можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси; творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання; адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів освіти таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з

різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень;

та **наскрізних вмінь**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми використовуються **внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі Згідно із ст.12 Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями з обов'язковими результатами навчання першого циклу, визначеними Державним стандартом початкової освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, в освітній програмі визначено завдання, які реалізовує вчитель у рамках кожної галузі. Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах I циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Зміст навчання», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання. Освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми/ тези рубрики «Зміст навчання» не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Форми організації освітнього процесу. Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі реалізуються через використання інтерактивних форм і методів навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство, квести тощо.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу

кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції. Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формульованому оцінюванню, у 3– формульованому та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формульоване оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовує індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностує досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляє проблеми й запобігає їх нашаруванню; аналізує хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

З метою неперервного відстеження результатів навчання, їх прогнозування та коригування здійснюється психологічний супровід та моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів психологічних досліджень та моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації мети і завдань початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Для недопущення перевантаження учнів, які навчаються в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо), рішенням педагогічної ради протокол № 11 від 29.05.2020 р. при вербальному, формульованому оцінюванні навчальних досягнень учнів 1-3 класів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272

2.	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273
----	--

Кадрове забезпечення освітньої діяльності. Школа повністю укомплектована необхідними кадрами для забезпечення освітньої діяльності. У 1-3 класах працюють 5 вчителів початкової школи, 3 вихователі ГПД: три чителя мають - II кваліфікаційну категорію, один – I кваліфікаційну категорію, четверо - вищу кваліфікаційну категорію, серед яких троре «Вчитель - методист», один «Старший вихователь»

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності. Вчителі у своїй роботі використовують навчальні програми, підручники і навчально-методичні посібники, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності. Школа налічує 49 навчальних кабінетів, 9 з яких займає початкова школа (мають площу $\approx 50 \text{ м}^2$), 3 кабінети іноземної мови, 3 комп'ютерних класи, 2 з яких який обладнані інтерактивним комплексом, спортивну залу та актову залу.

Якість проведення навчальних занять; моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей). З метою моніторингу якості знань школа співпрацює з КНП «Освітня агенція міста Києва». З метою перевірки якості знань та якості перевірки цих знань учителями щороку проводиться:

моніторинг результативності роботи вчителя (регулярно за окремим планом);

моніторинг якості знань учнів з тих предметів, які за планом внутрішнього контролю, підлягають перевірці.

Учні школи постійно беруть участь у предметних олімпіадах, конкурсах, змаганнях тощо.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Оновлення методичної бази освітньої діяльності; Основними завданнями щодо оновлення методичної бази освітньої діяльності школи є:

- модернізація системи науково-методичної роботи з педагогічними працівниками шляхом використання сучасних підходів щодо організації науково-методичної роботи;

- оновлення змісту і форм науково-методичної роботи з педагогічними кадрами шляхом активізації та здійснення інноваційної діяльності вчителя та впровадження нових педагогічних технологій, методик, інтерактивних форм і методів навчання дорослих.

Контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення проводиться постійно, відповідно до плану роботи школи на рік, перспективного плану розвитку школи та плану внутрішнього контролю. Ці питання регулярно розглядаються на засіданнях педагогічної ради, методичних комісій, творчих груп тощо.

Моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища

Моніторинг стану сформованості освітнього середовища школи має на меті чіткий контроль розвитку освітнього середовища, в яке входять учні, вчителі та батьки. Протягом 2019-2020 н.р. було проведено соціально-психологічну роботу за такими напрямками: діагностичний, консультаційний, корекційно-відновлюваний та розвивальний, просвітницький, соціально-

перетворювальний, організаційно-методичний, захисний, прогностичний. Моніторинг освітнього середовища навчального закладу забезпечує оптимізацію взаємодії суб'єктів освітнього середовища на всіх рівнях. Перспективними є дослідження щодо збору діагностичної інформації (психологічного стану дитини/вчителя, ціннісні орієнтації, адаптація, емоційний клімат в класі/колективі) для зовнішнього та внутрішнього аналізу, а також соціально-педагогічний супровід дітей пільгових категорій.

Створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників. Підвищення фахового і кваліфікаційного рівня, методичної майстерності педагогічних працівників школи відбуваються завдяки:

- системі методичної роботи,
- навчанню на курсах підвищення кваліфікації,
- самоосвіті педагогічних працівників
- відвідуванню педагогічними працівниками, за власним бажанням, заходів за межами навчального закладу.

У системі методичної роботи заплановані заходи, які сприяють підвищенню кваліфікації та фахової майстерності педагогічних працівників. Це заходи з вивчення передового педагогічного досвіду та втілення їх у практику, поширення педагогічного досвіду педагогічних працівників, навчання педагогічних кадрів, організація роботи авторських творчих майстерень тощо.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Володимир КЛЮЙ

**Навчальний план на 2020-2021 н.р.
початкової школи з українською мовою навчання
1-3 класи**

Назва освітньої галузі	Класи	Кількість годин на тиждень					
		1-А	1-Б	2-А	2-Б	3А	3Б
<i>Інваріантний складник</i>	Навчальні предмети						
Мовно-літературна	Навчання грамоти (українська мова)	7	7	3,5	3,5	3,5	3,5
	Читання			3,5	3,5	3,5	3,5
Іншомовна	Англійська мова	2	2	3	3	3	3
Математична	Математика	4	4	4	4	4	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3	3	3	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика			1	1	1	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1
	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1
Фізкультурна*	Фізична культура	3	3	3	3	3	3
Усього		19+3	19+3	21+3	21+3	21+3	21+3
<i>Варіативний складник</i>							
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1	2	2
індивідуальні консультації (математика)		1	1	1	1	1	1
індивідуальні консультації (українська мова)						1	1
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		20	20	22	22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	23	25	25	26	26

Володимир КЛЮЙ